

NATUURBANK LIMBURG: DE NIEUWE JAS VAN ONS WAARNEMINGENBESTAND

Reeds decennia sturen actieve genootschapsleden hun waarnemingen naar het Genootschap, waar ze worden opgenomen in Inventar. Dit programma stamt uit de jaren tachtig en is inmiddels een dagje ouder geworden. Ook hebben de Genootschappers niet stil gezeten: de omvang van dit bestand is gegroeid tot bijna één miljoen waarnemingen.

Het bestuur wil de organisatie rond de waarnemingen een krachtige impuls geven, omdat:

- 1 De softwaretechnologie van Inventar sterk is verouderd en steeds meer onderhoudsinspanning vereist. Het invoeren en lezen van waarnemingen wordt moeizaam. Reden om uit te zien naar een nieuw en modern systeem.
- 2 Het maatschappelijk belang van goede en actuele waarnemingsgegevens sterk is toegenomen. Regelmatig blijkt dat de aanwezigheid van kwetsbare soorten van invloed is op de planologische besluitvorming. De reputaties van Zeggekorfslak en Knoflookpad zijn vermaard.
- 3 Voor terreinbeheerders, zoals Staatsbosbeheer, Limburgs Landschap en Natuurmonumenten, zijn de waarnemingen steeds belangrijker worden. Enerzijds om te monitoren of hun beheer het gewenste resultaat oplevert. Anderzijds is hun subsidiëring direct gekoppeld aan het wel en wee van zeldzame (prioritaire) soorten.
- 4 Het belang van waarnemingen voor het onderzoek van onze eigen leden groot is. Het schrijven van artikelen voor het Maandblad of het maken van verspreidingsatlassen kan niet zonder een goed waarnemingsstelsel.

Al met al brengt dit ons ertoe om actiever met natuurwaarnemingen om te gaan en hun toegankelijkheid te vergroten. Onze oplossing heet: De NatuurBank Limburg.

Centraal in de NatuurBank Limburg staan: de waarnemingen en de software. Gekozen is voor het ecologisch inventarisatie archief Ecolog. Dit is een waarnemingsstelsel ontwikkeld door Vicrea BV uit Amersfoort in nauwe samenwerking met enkele Nederlandse gemeenten. Ecolog is gericht op de verwerking van grote hoeveelheden veldwaarnemingen van veel verschillende soorten en voor een grote verscheidenheid aan waarnemingsmethodes (kilometerhok, gebied, transect of punt). Het systeem heeft uitgebreide rapportagemogelijkheden en omvat een Geometrisch Informatie Systeem (GIS) voor het maken van kaartjes.

De NatuurBank Limburg is een dienst die in principe toegankelijk is voor alle instanties en personen (waaronder uiteraard onze leden) actief op het gebied van de Limburgse natuur of voor hen die voor hun werkzaamheden na-

tuurgegevens gebruiken. Het streven is om een centrale rol te vervullen in het bewaren en uitwisselen van natuurgegevens in Limburg. Om dit te bereiken zal een coördinator voor 20 uur per week worden aangetrokken. Deze waarnemingencoördinator gaat actief op zoek naar 'vergeten' bestanden, lijsten of notitieboekjes. Vooral ook is de NatuurBank er voor de leden van het Genootschap. Op termijn krijgen actieve leden een invoerprogramma en een toegangscode, waarmee ze hun gegevens aan het systeem kunnen toevoegen en zelf kunnen beheren, zoals bijvoorbeeld de mogelijkheid waarnemingen op kaartjes af te beelden.

Helaas is het nog niet zover, het systeem is nog niet operationeel. Voor onze toepassing moet Ecolog eerst worden verbouwd. Het pakket wordt uitgebreid voor gebruik via internet en voor gebruik door onze leden thuis. Daartoe is met Vicrea een contract ondertekend. De invoering gebeurt gefaseerd:

- Fase 1 bestaat uit het via internet ('on-line') beschikbaar stellen van de basisversie aan een beperkt aantal gebruikers zoals de Provincie, de waterschappen of enkele grote gemeenten.
- Fase 2 is het geschikt maken voor gebruik door de leden en koppeling aan de ledenlijst van het Genootschap. Een belangrijke toevoeging is de mogelijkheid om 'off-line' gegevens in te voeren en eenvoudige presentaties te kunnen maken.

We proberen fase 1 begin volgend jaar gerealiseerd te krijgen; fase 2 moet eind 2003 volgen. Tot die tijd (en overigens ook nog daarna) kunnen waarnemingen op de oude manier worden aangeleverd.

Met het opzetten en exploiteren van de NatuurBank zijn grote kosten en investeringen gemoeid. Om bestuurlijke en financiële risico's voor het Genootschap af te dekken, is medio februari de Stichting NatuurBank Limburg opgericht. Deze satellietstichting heeft inmiddels subsidie van de Provincie Limburg verkregen voor de realisatie van fase 1. Ter dekking van de

exploitatiekosten wordt aan organisaties die gebruik maken van de NatuurBank een vergoeding gevraagd. Voor onze leden-waarnemers is het gebruik uiteraard gratis.

Het zal duidelijk zijn dat de NatuurBank geen "geldbank" is, waar u uw centen op kwijt kunt. Het is een waarnemingenarchief waarin u al uw veldwaarnemingen kunt inleveren en dat liefst zo veel mogelijk. De NatuurBank is een investering in de toekomst met de bedoeling de Limburgse natuur te verrijken.

Frans Coolen

Voorzitter Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

Reinier Akkermans

Voorzitter Stichting NatuurBank Limburg

